

G6: Web-Zerbitzuak. Deskribapena eta protokoloak

Rosa Arruabarrena, Xabier Arregi, Jose Ángel Vadillo LSI, UPV/EHU

1

Helburuak

- Bereziki SOAn oinarritutako Web-zerbitzuen funtsezko kontzeptuen sarrera
- Web-zerbitzuen argitalpen eta kontsumoarekin erlazionaturik dauden printzipio eta teknologien sarrera egin:
  - WSDL eta SOAP

Web-zerbitzuak. Zer dira?

- Web-zerbitzuak software-piezak dira
- Protokolo estandarren bidez, beste aplikazioek erabil ditzakete
  - Aplikazioen arteko datu-trukea gertatzen da
    - Aplikazio horiek programazio-lengoaia desberdinetan idatzita egon daitezke, sistema eragile desberdinetan, kokapen fisiko desberdinetan...
- Garapen eredu bat ahalbidetzen dute, non weba erabiliz, urruneko prozeduren deien integrazioa/erabilpena egiten duten.
  - Erabiltzaile interfaze gabeko web-guneak bezala imajina genitzake

3

Zer dira? Zertarako? (II)

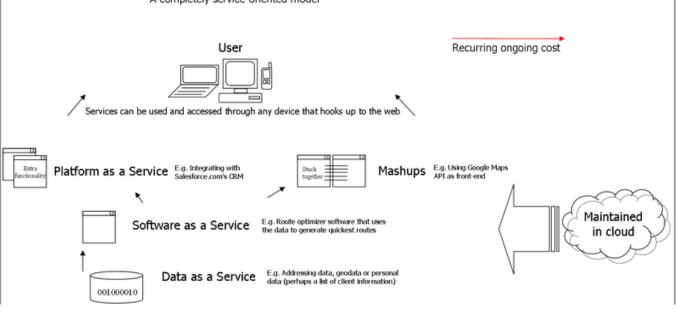
- Web-zerbitzuak auto-definitu eta auto-deskribatu egiten dira
- XML da komunikaziorako eta deskribapenerako erabiltzen den lengoaia nagusia.
  - SOAP eta XML ulertzen duen edozein bezerok atzi ditzake
- Estandarren erabilpena sustatzen du
- Mundu mailako sistema banatuak sor litezke, ezarrita dauden plataformetatik independiente

Web-zerbitzuak. Grafikoki

- Web-zerbitzuen azpiegitura: XML + HTTP
- Zerbitzuei Orientatutako Arkitektura

Service-Oriented Architecture

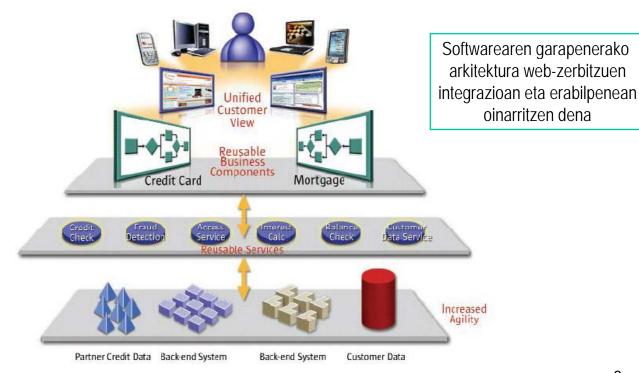
A completely service-oriented model

SOA arkitektura.

Zerbitzuetara Orientaturiko Arkitektura

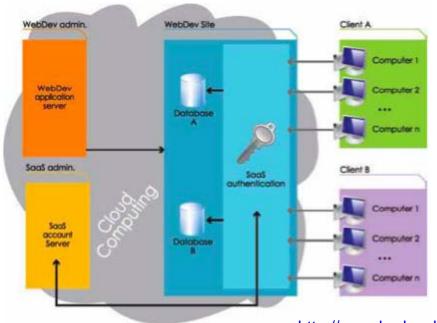

6

SaaS

(Softwarea zebitzu bat bezala ulertua)

Adib.:

- Google Docs (ofimatika)
- Prezi.com (aurkezpenak)
- •Amazon Elastic Compute Cloud (Amazon EC2)

Lizentziarik ez, erabilpenagatik ordaintzen da

http://www.lordzealon.com

7

Abantailak

- Elkarrekintza errazten dute (lengoaiatik independente bai eta plataformatik ere)
- Estandarren hedapena sustatzen dute
- Aplikazioen integrazioa sistema banatuetan errazten dute
- Berrerabilpena errazten dute kapsulaketa (interfazea) bidez
- Negozio aukerak zabaltzen dituzte

Web-zerbitzuen bizitza-zikloa

Sorrera eta garapena

- Balio bat gehitzen duten negozioen arauak eta prozesuen identifikazioan oinarrituak
- Prozesu horien atzipena gauzatzeko interfazeen definizioa
- Interfaz horien deskribapena modu estandarrean webeko softwarearen garapenerako industriarentzat

Erakusketa publikoa

• Interesgarri gerta dakiokeen **komunitateak** ikusgai eta ulergai izan ditzaten interfaze horiek argitaratzea komenigarria da

Erabilpena

- Zerbitzuen eskaerak onartu behar dira (eta dagozkien erantzunak ekoitzi) web-eko protokolo estandarrak erabiliz
- Onartutako eskaera estandarren arteko eta web-zerbitzuen inplementazioen arteko erlazioa ezarri behar da

9

Web-zerbitzuetan oinarritutako negozio-ereduen adibideak

- Web-zerbitzu komertzialen merkatua
  - http://www.strikeiron.com/
  - http://www.fraudlabs.com/
  - ...

Diseinu baten adibidea, non Web-zerbitzuen erabilpena aukera egin litekeen

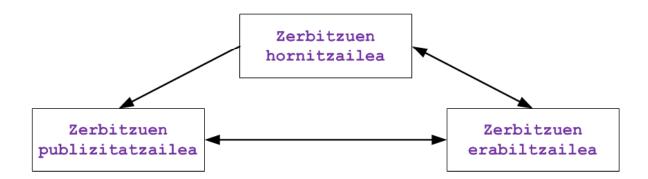
- Ingurunea: e-commerce zerbitzu bat garatu eta ezarri nahi da, eta bertako salmenta kreditu txartelak bidez gauzatu
  - Arazo eratorria: kreditu txartelen identifikatzaileetan gerta liteke iruzurrezko erabilpena egitea norbaitek
  - Errekerimendua: erosketa aginduak iragazi, eta kreditu-txartelaren identifikazioan iruzurra egiten ari dela susmoa balego
  - IP helbide, kreditu txartel edota kutxa entitateen inguruan informazioa eman dezaketen web-zerbitzu desberdinetara jotzen da
    - http://www.fraudlabs.com/contact.aspx

11

Nola erabil genezake web-zerbitzu bat?

- Zeintzuk zerbitzu daude erabilgarri?
- Web-zerbitzu zehatz batekin nola ezartzen da komunikazioa?
- Goazen aurrera ... exekuta zaitez!

Web-zerbitzu baten "kontsumoa"

13

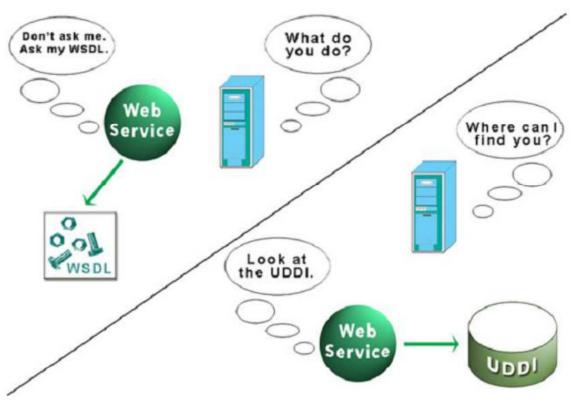
SOA arkitektura. Eredu bat

- SOAP-WSDL-UDDI eredua
  - Web-zerbitzuen deskribapena eta kontsumoa egiteko eredu bat hiru estandarretan oinarritzen dena
  - SOAP (Simple Object Access Protocol)
  - WSDL (Web Services Description Language)
  - UDDI (Universal Description, Discovery and Integration)

SOAP-WSDL-UDDI eredua

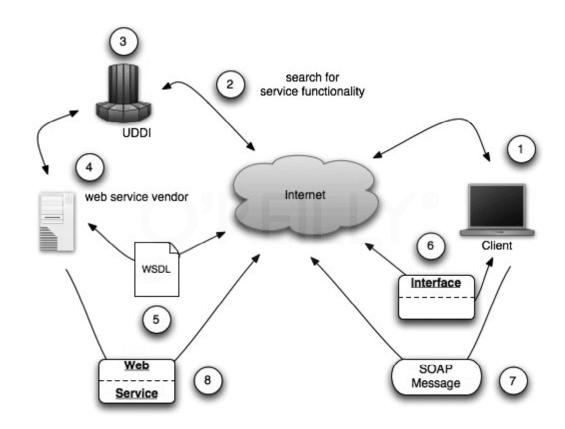

15

SOAP-WSDL-UDDI eredua

SOAP: Simple Object Access Protocol

- Komunikazio-protokoloa
- Aplikazioen arteko komunikazioetarako
- Plataforma-independentea
- Lengoaia-independentea
- SOAP mezuak bidaltzeko formatua da
- Internet bidez komunikatzen da (HTTP)
- XMLn oinarritua: sinplea eta hedagarria
- Suhesiak saihesteko aukera
- Estandarra izan dadin W3Cren babesa du
  - http://www.w3.org/TR/soap/

17

SOAP mezuen sintaxia

- SOAP mezua XML dokumentua da, honako elementu hauek dituena:
  - Gutun-azala (envelope): Elementu nagusia, XML dokumentua SOAP mezua dela adierazten du
  - Goiburukoa (header): Goiburuko informazioa
  - Body: Deiaren eta erantzunaren informazioa
  - Fault: Erroreak eta egoerari buruzko informazioa

SOAP *eskaera* baten sintaxia (SOAP request)

SOAP *Erantzun* baten sintaxia (SOAP response)

19

</soap:Envelope>

</soap:Envelope>

WSDL Web Services Description Language

- XML lengoaia bat da, web-zerbitzuak deskribatzeko eta webzerbitzu horiek nola atzitu behar diren adierazteko
- "kontratua" deskribatzeko erabiltzen da (web-zerbitzuak emango duenaren konpromisoa). Zer eta nola eska litekeen, zer eta nola erantzungo den.
- W3C gomendioa da, Hark sustatua
  - http://www.w3.org/TR/wsdl20/

21

WSDL dokumentuak

Lau elementu nagusi:

- <portType>: Klase kontzeptuaren pareko; eragiketak eta sarrera/irteerako 'mezuak' deskribatzen ditu. Hau da, eragiketa multzo bat biltzen du, deskribatutako zerbitzuak eskaintzen dituenak.
- <message>: eragiketen datuen deskribapena. Hau da, eragiketa baten sarrera-irteerako mezuen definizio motatua.
  - 'mezu' bakoitzak <part> bat edo gehiago eduki dezake. Part elementu horiek funtzio-dei tradizionalen parametroekin pareka daitezke.
- <types>: web-zerbitzuan erabiltzen diren datu-moten definizioak. XML eskema batean erabilitakoen berdinak erabiltzen dira.
- <binding>: portType jakin baterako protokoloa eta datu-formatua

WSDL Dokumentu (laburtu) baten adibidea

23

WSDL: beste dokumentu baten adibidea

```
<?xml version="1.0" encoding="ISO-8859-1" ?>
<definitions xmlns:SOAP-ENV="http://schemas.xmlsoap.org/soap/envelope/"</pre>
   xmlns:xsd="http://www.w3.org/2001/XMLSchema" .....
<types>
   <xsd:schema targetNamespace="http://localhost/nusoap-0.9.5/samples">
   <xsd:import namespace="http://schemas.xmlsoap.org/soap/encoding/" />
   <xsd:import namespace="http://schemas.xmlsoap.org/wsdl/" /> </xsd:schema>
</types>
<message name="batuRequest">
  <part name="x" type="xsd:int" />
  <part name="y" type="xsd:int" />
</message>
<message name="batuResponse">
  <part name="z" type="xsd:int" />
</message>
<portType name="batuPortType">
   <operation name="batu">
    <input message="tns:batuRequest" />
    <output message="tns:batuResponse" />
   </operation>
</portType>
<service name="batu">
   <soap:address location="http://localhost/nusoap-0.9.5/EskolakoAdibideak/batuWSDL.php"</pre>
```

</service>

SOAP adibidea. PHP bezeroa

Euskarazko testuen analizatzaile morfologikoa

Zerbitzariaren wsdl fitxategia:

```
http://ixa2.si.ehu.es/glabaka/Morfeus.xml :
```

```
<xs:element name="morfeusetik_pasa">
     <xs:complexType>
           <xs:sequence>
                <xs:element minOccurs="0" name="maila" nillable="true" type="xs:string"/>
                <xs:element minOccurs="0" name="sarrera" nillable="true" type="xs:string"/>
           </xs:sequence>
     </xs:complexType>
</xs:element>
<xs:element name="morfeusetik_pasaResponse">
     <xs:complexType>
           <xs:sequence>
                <xs:element minOccurs="0" name="morfeusetik_pasaResult" nillable="true"</pre>
                   type="xs:string"/>
           </xs:sequence>
     </xs:complexType>
</xs:element>
<wsdl:message name="morfeusetik pasaRequest">
     <wsdl:part name="parameters" element="ns:morfeusetik_pasa"/>
</wsdl:message>
<wsdl:message name="morfeusetik_pasaResponse">
     <wsdl:part name="parameters" element="ns:morfeusetik_pasaResponse"/>
</wsdl:message>
<wsdl:portType name="MorfeusPortType">
     <wsdl:operation name="morfeusetik_pasa">
           <wsdl:input message="ns:morfeusetik_pasaRequest" wsaw:Action="urn:morfeusetik_pasa"/>
           <wsdl:output message="ns:morfeusetik pasaResponse"</pre>
             wsaw:Action="urn:morfeusetik pasaResponse"/>
     </wsdl:operation>
</wsdl:portType>
```


SOAP adibidea. PHP bezeroa (II)

UDDI

Universal Description, Discovery and Integration

- Direktorio edo biltegi bat da. Bertan web-zerbitzuak, beren interfazea eta beren kokapena deskribatzen da.
- Estandarren arabera diseinatua.
- Gaur egun, enpresek edo erakundeek beren zerbitzuen katalogo propioak izan ohi dituzte.

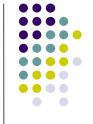
27

NuSOAP liburutegia

- SOAPn oinarritutako web-zerbitzuak sortzeko eta kontsumitzeko PHP liburutegia da
- WSDL fitxategiak erabiliz edo erabili gabe lan egiteko aukera ematen du
- Web-zerbitzuaren zehaztapen fitxategien (WSDL) sorrera automatikoa ahalbidetzen du
- SOAP zehaztapenen xehetasunak ezkutatzen ditu,
   SOAPRequest eta SOAPResponse klaseen instantziak sortuz.

NuSOAP

- http://www.scottnichol.com/nusoapintro.htm
- http://sourceforge.net/projects/nusoap/ (liburutegiaren deskarga)
- http://www.desarrolloweb.com/manuales/61/
- http://www.slideshare.net/fulvio.corno/web-services-in-phpusing-the-nusoap-library

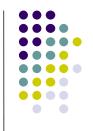
29

SOAP eta PHP http://php.net/manual/es/book.soap.php

- PHPn SOAP hedapenak ematen du aukera SOAP zerbitzariak eta bezeroak erabiltzeko
- SoapClient klasea:

```
SoapClient {
// Methods
public mixed __call ( DEPRECATED)
public SoapClient ( mixed $wsdl [, array $options ] )
public string __doRequest ( string $request , string $location , string
  $action , int $version [ , int $one_way = 0 ] )
public array __getFunctions ( void )
public string __getLastRequest ( void )
public string __getLastRequestHeaders ( void )
public string __getLastResponse ( void )
public string __getLastResponseHeaders ( void )
public array __getTypes ( void )
public void __setCookie ( string $name [, string $value ] )
public string __setLocation ([ string $new_location ] )
public bool __setSoapHeaders ([ mixed $soapheaders ] )
public mixed __soapCall ( string $function_name , array $arguments [,
  array $options [, mixed $input_headers [, array &$output_headers ]]]
                                                                        30
public SoapClient ( mixed $wsdl [, array $options ] )
```


soap

Soap Client	enabled
Soap Server	enabled

Directive	Local Value	Master Value
soap.wsdl_cache	1	1
soap.wsdl_cache_dir	/tmp	/tmp
soap.wsdl_cache_enabled	1	1
soap.wsdl_cache_limit	5	5
soap.wsdl_cache_ttl	86400	86400

. .

31

SOAP eredua. Alderdi onak eta ez hain onak

- SOAP+WSDL ereduko web-zerbitzuen erabilerak kontratu bidezko protokoloa finkatzen du, estandar irekietan oinarrituta
- Hobetzen da komunikazioa, erabilgarritasuna eta plataformaindependente izatea
- Baina, zerbitzuaren menpe geratzen da bezeroa, eta kontratua aldatzen bada?

Beste eredu bat: *REST REpresentational State Transfer*

- Web-zerbitzu arinak
- ROA eredua (Resource-Oriented Architecture)
- Zuzenean HTTP erabiltzen da, ez dago bestelako gutunazalik

33

Beste eredu bat: *REST: REpresentational State Transfer*

- CORBA, RPC edo SOAP bezalako eredu konplexuak erabili ordez, makinen arteko HTTP dei sinpleak erabiltzen dira.
- Baina Web Zerbitzuen ezaugarriei eusten dio ereduak
  - Plataformatik independentea
  - Lengoaiatik independentea
  - Estandarretan oinarritua
  - Suhesiekin-eta erabiltzeko modukoa
- RESTful aplikazioek HTTPko eskaerak erabiltzen dituzte (GET, POST, PUT, DELETE) beste inolako gutun-azalik gabe. HTTP eskaeran doa behar den informazio guztia.
- HTTP bidez dator erantzuna: testu soila, XML, JSON

REST arkitektura

- Baliabideak (hizkeran ez da erabiltzen "metodo" edo "zerbitzu" bezalako terminorik)
  - URL logikoen bidez adierazten dira
- Bezero-zerbitzari eredua
- Elkarrekintza bakoitza beregaina da, eta konexioak aldiro ezartzen dira
- Eskaerak eta erantzunak: arinak

35

REST Javascript-ez (AJAX)

Neurri handi batean, AJAXek REST oinarriak jarraitzen ditu

- Diseinua:
  - Kontuan hartu GET eta POST bereizketa
    - Zerbitzariaren egoera aldaketetarako ez erabili GET
  - Erabili URL logikoak, ez fisikoak
  - Erantzunak:
    - Ez daitezela pisuak izan
    - Ondo dokumentatua

REST PHPz

- Get eskaeretarako:
  - file_get_contents funtzioa
- Bestelako eskaeretarako, HTTP eskaera osoa antolatu behar da

37

REST vs. SOAP

- Konparaziorako: Postalak eta eskutitzak
- Batzuen iritziz:
- SOAP helduagoa da, baina REST gero eta gehiago erabiltzen da (bere erraztasun eta arintasunagatik)

REST baliabideen dokumentazioa: WADL

- WADL, the Web Application Description Language
- XMLz idazten da
- WSDL baino arinagoa eta ulerterrazagoa

39

REST API bat PHPz. Adibidea

• http://blog.ijasoneverett.com/2013/02/rest-api-a-simple-php-tutorial/

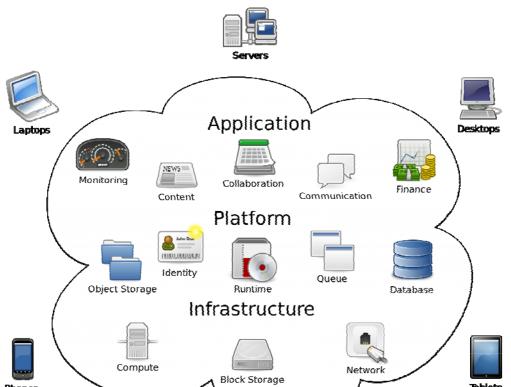
Mashup

- Webgune bat, edo web-aplikazio bat, iturri desberdinetako edukiak erabiltzen dituena, bere interfaze grafikoan txertatuz.
- Iturri horien APlak dira baliatzen direnak
- Adibidez, Google Maps webgune askotan txertatzen da, edo Twitter
- Adibideak ikusi eta aztertzeko:
  - http://www.programmableweb.com

41

Cloud computing

Cloud Computing

Adibidea1: batu.php SOAP "batu" metodo baten sorrera


```
<?php
//nusoap.php klasea gehitzen dugu
require_once('../lib/nusoap.php');
require_once('../lib/class.wsdlcache.php');

//soap_server motako objektua sortzen dugu
$server = new soap_server;

//inplementatu nahi dugun funtzioa erregistratzen dugu
//funtzio bat baino gehiago erregistra liteke ...
$server->register('batu');

//funtzioa inplementatzen da
function batu($x, $y){
return $x + $y;
}

//nusoap klaseko service metodoari dei egiten diogu
$HTTP_RAW_POST_DATA = isset($HTTP_RAW_POST_DATA) ? $HTTP_RAW_POST_DATA : '';
$server->service($HTTP_RAW_POST_DATA);
?>
```

\$server->service(\$HTTP_RAW_POST_DATA);

43

- SOAP eskaerako xml zatia eduki behar du \$server->service(\$HTTP_RAW_POST_DATA);
- Service metodoak, XMLa aztertzen du, funtzioari dei egiten dio eta erantzuna sortzen du
- Service metodoari deia egin aurretik aldagai horren instantzia batek existitu behar du. Parametrorik pasa ez bada, orduan balio bezala string hutsa esleitzen zaio
- HTTP_RAW_POST_DATA= isset(HTTP_RAW_POST_DATA)?\$HTTP_RAW_POST_DATA: '';

Adibidea2: Bezero baten sorrera ...

```
<FORM NAME="datuak" ID=" datuak" ACTION= "batuketaEskatu.php" METHOD="POST">
<input type='text' name='batugai1'></input>
<input type='text' name='batugai2'></input>
<input type='submit' name='batu' value='BATU'></input>
</form>
<?php
//nusoap.php klasea gehitzen dugu
require_once('../lib/nusoap.php');
require_once('../lib/class.wsdlcache.php');
//soapclient motadun objektua sortzen dugu. http://www.mydomain.com/server.php
//erabiliko den SOAP zerbitzua non dagoen zehazten url horrek
$soapclient = new nusoap_client( 'http://localhost/nusoap-
   0.9.5/samples/batu.php?wsdl', false);
//Web-Service-n inplementatu dugun funtzioari dei egiten diogu
//eta itzultzen diguna inprimatzen dugu
if (isset($_POST['batugail'])){
echo '<h1>Batuketa da: ' . $soapclient->call('batu',array( 'x'=>$_POST['batugail'],
   'y'=>$_POST['batugai2batugai1'])). '</h1>';
echo '<h2>Request</h2>'.htmlspecialchars($soapclient->request, ENT_QUOTES).'';
echo '<h2>Response</h2>'.htmlspecialchars($soapclient->response,ENT_QUOTES).'';
//echo '<h2>Debug</h2>';
//echo '' . htmlspecialchars($soapclient->debug_str, ENT_QUOTES) . '';
?>
                                                                                   45
```

Adibidea3: WSDL zerbitzuaren sorrera

```
<?php
//nusoap.php klasea gehitzen dugu
require_once('../lib/nusoap.php');
require_once('../lib/class.wsdlcache.php');
//soap_server motako objektua sortzen dugu
$ns="http://localhost/nusoap-0.9.5/samples"; //name of the service
$server = new soap_server;
$server->configureWSDL('batu',$ns);
$server->wsdl->schemaTargetNamespace=$ns;
//inplementatu nahi dugun funtzioa erregistratzen dugu
$server->register('batu',
array('x'=>'xsd:int','y'=>'xsd:int'),
array('z'=>'xsd:int'),
$ns);
//funtzioa inplementatzen dugu
function batu(x, y)
return $x + $y;
//nusoap klaseko sevice metodoari dei egiten diogu
$HTTP_RAW_POST_DATA = isset($HTTP_RAW_POST_DATA) ? $HTTP_RAW_POST_DATA : '';
$server->service($HTTP_RAW_POST_DATA);
```


Adibidea3: WS zerbitzu publiko bat kontsumitzen

```
<?php
///nusoap.php klasea gehitzen dugu
require_once('../lib/nusoap.php');
require_once('.../lib/class.wsdlcache.php');
//soapclient motako objektua sortzen dugu http://www.mydomain.com/server.php
//erabiliko den SOAP zerbitzua non dagoen zehazten url horrek
$soapclient = new soapclient(
   'http://footballpool.dataaccess.eu/data/info.wso?Wsdl',true);
//Web-Service-n inplementatu dugun funtzioari dei egiten diogu
//eta itzultzen diguna inprimatzen dugu
$result = $soapclient->call('YellowAndRedCardsTotal');
print_r($result);
echo '<br>';
echo '<b>EUROCOPA 2012:</b> <br>';
echo 'Txartel Horiak:' . $result['YellowAndRedCardsTotalResult']['iYellow'];
echo '<br>';
echo 'Txartel Gorriak:' . $result['YellowAndRedCardsTotalResult']['iRed'];
?>
```

47

Adibidea4: WS zerbitzu publiko bat kontsumitzen parametroak pasaz

```
<?php
//nusoap.php klasea gehitzen dugu
require_once('../lib/nusoap.php');
require_once('.../lib/class.wsdlcache.php');
//soapclient motako objektua sortzen dugu
//erabiliko den SOAP zerbitzua non dagoen zehazten urla
$soapclient = new soapclient(
  http://footballpool.dataaccess.eu/data/info.wso?Wsdl',true);
//Web-Service-n inplementatu dugun funtzioari dei egiten diogu
//eta itzultzen diguna inprimatzen dugu
$result = $soapclient->call('TopGoalScorers', array('iTopN'=>'10'));
echo '<br>';
echo '<b>EUROCOPA 2012: GOLEATZAILE ONENAK</b> <br>';
for ($i = 0; $i <= count($result['TopGoalScorersResult']['tTopGoalScorer'])-1; $i++) {</pre>
  echo 'JOKALARIA:' .
   $result['TopGoalScorersResult']['tTopGoalScorer'][$i]['sName'] . "<br />";
  echo 'GOLAK:' .
   $result['TopGoalScorersResult']['tTopGoalScorer'][$i]['iGoals'] . "<br />";
  echo '<br>';
                                                                            48
?>
```

Adibidea5: "batu" metodoari SOAP eskaera

49

Adibidea5: "batu" metodoari SOAP erantzuna

Helbide interesgarriak

- SOAP
  - www.w3schools.com/webservices/
- SOAP eta PHP:
  - http://www.php.net/manual/en/book.soap.php
- WSDL
  - http://www.w3schools.com/xml/xml_wsdl.asp

51

Helbide interesgarriak

- http://www.programmableweb.com/
- REST:
  - http://rest.elkstein.org/2008/
  - http://net.tutsplus.com/tutorials/other/a-beginners-introduction-to-http-and-rest/
  - http://www.restapitutorial.com/
  - http://blog.ijasoneverett.com/2013/02/rest-api-a-simple-php-tutorial/
- Mashup
  - http://es.slideshare.net/webdirections/javascript-apis-and-mashups

Adibideak

- Tresna linguistikoak
  - http://clarin-es-lab.org/
  - http://langrid.org/service_manager/language-services/profile/kyoto1.langrid/GoogleTranslate
- Biltegiak
  - http://www.service-repository.com/